

กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชจัดตั้งขึ้น
ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช
พ.ศ. 2542 มาตรา 54 เพื่อเป็นทุนใช้จ่าย
ในการช่วยเหลือ และอุดหนุนกิจการ
เกี่ยวกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการ
พัฒนาพันธุ์พืช

ภารกิจหลัก

- 1) บริหารงานกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช ให้เป็นไป
ตามวัตถุประสงค์ และระเบียบคณะกรรมการ
คุ้มครองพันธุ์พืช ว่าด้วยการบริหารกองทุนอย่างมี
ประสิทธิภาพ
- 2) เผยแพร่ประชาสัมพันธ์ แนวทางการดำเนินงาน
ของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช เพื่อให้ชุมชนตระหนัก
และป้องกันความเสียหายการอนุรักษ์ และหาแหล่ง
ทรัพยากรของชาติ ตลอดจนการวิจัย และพัฒนา
พันธุ์พืชในชุมชน
- 3) พัฒนาศักยภาพในการวิจัย และพัฒนาพันธุ์พืช
พื้นเมืองเฉพาะถิ่น
- 4) บริหารจัดการกองทุนให้เป็นทุนหมุนเวียน เพื่อ
ช่วยเหลือ และอุดหนุนกิจการของชุมชน และองค์กร
ปกครองส่วนท้องถิ่นที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ การ
วิจัย และพัฒนาพันธุ์พืช

คณะกรรมการ กองทุนคุ้มครอง พันธุ์พืช

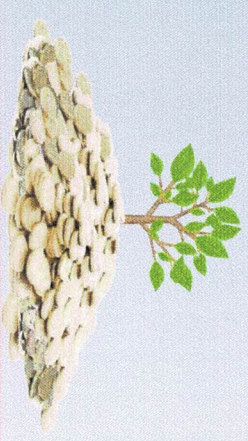
คณะกรรมการกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช ประกอบด้วย ปลัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์
เป็นประธาน และบุคคลอื่นซึ่งคณะกรรมการแต่งตั้งไม่เกินสิบคน เป็นกรรมการ และอธิบดีกรมวิชาการเกษตร
เป็นกรรมการและเลขานุการ มีอำนาจหน้าที่ดังนี้

- 1) เสนอแนะทาง หลักเกณฑ์ ระเบียบ และลำดับความสำคัญของการใช้จ่ายเงินกองทุนตามวัตถุประสงค์
ของกฎหมาย
- 2) กำหนดระเบียบเกี่ยวกับหลักเกณฑ์และวิธีบริหารจัดการ ขอบเงินช่วยเหลือหรือยืมเงินอุดหนุนของกองทุน
เพื่อการอนุรักษ์ และอนุมัติดำเนินการของชุมชน และองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มาขอรับการ
สนับสนุน และช่วยเหลือด้านการอนุรักษ์และพัฒนานพันธุ์พืชในชุมชน

ทรัพย์สินของ กองทุนคุ้มครอง พันธุ์พืช

- 1) เงินรายได้จากข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ตามกฎหมายตรา 52
- 2) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการจากัดประโยชน์คุ้มครองพันธุ์พืช
- 3) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- 4) เงินหรือทรัพย์สินอื่นที่มีอยู่ทุกสิ่ง
- 5) ดอกผลและผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากกองทุน

การใช้จ่ายเงินของ กองทุนคุ้มครอง พันธุ์พืช

- 1) ช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใด ๆ ของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืช
- 2) ให้ยืมหรือยืมเงินส่วนที่เกี่ยวข้องเพื่ออุดหนุนการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืชของชุมชน
- 3) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน โดยระเบียบที่คณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชกำหนด โดยความ
เห็นชอบของกระทรวงการคลัง

การขอรับเงิน ช่วยเหลือ เพื่อการอนุรักษ์ วิจัย และพัฒนา พันธุ์พืชในชุมชน

กิจกรรมที่จำเป็นต้องดำเนินการจากกองทุน จะต้องเป็นกิจกรรมของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์
การวิจัย และพัฒนาพันธุ์พืช กิจกรรมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ใช้เพื่ออุดหนุนการอนุรักษ์การ
วิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืชของชุมชน ทั้งนี้ ชุมชนดังกล่าวต้องขึ้นทะเบียนชุมชน ตาม
พระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 (มาตรา 44)
บุคคลจะร่วมกับขอขึ้นทะเบียนชุมชนได้ จะต้องเป็นกลุ่มของประชาชนที่ร่วมกันตั้งฐานและสืบทอด
วัฒนธรรมร่วมกับมาโดยต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 10 ปี และเป็นผู้ร่วมทำอนุรักษ์ หรือพัฒนาพันธุ์พืช
พื้นเมืองเฉพาะถิ่น (พันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น คือ พันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในชุมชนใดชุมชนหนึ่งภายใน
ราชอาณาจักรไทย โดยต้องได้รับการจากัดประโยชน์เป็นพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น)

คุณสมบัติของพันธุ์พืชที่จะขอจดทะเบียน

เป็นพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น

- เป็นพันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในท้องที่ได้ท้องที่หนึ่ง
- ภายในราชอาณาจักรเท่านั้น
- เป็นพันธุ์พืชที่ไม่เคยจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่

คุณสมบัติของชุมชน

ที่สามารถขึ้นทะเบียนเป็นชุมชน

- เป็นกลุ่มบุคคลซึ่งบรรพบุรุษมีวิถีชีวิตดั้งเดิมและสืบทอดระบบวัฒนธรรมร่วมกันมาโดยต่อเนื่อง
- ร่วมกันอนุรักษ์ หรือพัฒนาพันธุ์พืชที่มีคุณสมบัติของพันธุ์พืชที่สามารถมาจากทะเบียนเป็นพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นได้

สิทธิชุมชนที่ได้รับการขึ้นทะเบียน

- ปรับปรุงพันธุ์ ศึกษา ค้นคว้า ทดลอง วิจัย ส่วนขยายพันธุ์
- การผลิตส่วนขยายพันธุ์
- การขยายส่วนขยายพันธุ์
- การส่งออกนอกราชอาณาจักรส่วนขยายพันธุ์

ข้อยกเว้นสิทธิ

จากการกระทำเกี่ยวกับพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่นที่ได้รับความคุ้มครองโดย

- ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อใช้เป็นส่วนขยายพันธุ์
- ทำโดยสุจริต
- การปลูกหรือขยายพันธุ์ส่วนขยายพันธุ์ที่ตนเองเป็นผู้ผลิต (ไม่เกิน 3 เท่า กรณีฐานนตรีประกาศเป็นพืชส่งเสริม)
- ไม่มีวัตถุประสงค์เพื่อการค้า

ผลประโยชน์ที่ได้รับจากการอนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิ

- จัดสรรให้ผู้อนุรักษ์หรือพัฒนาทรัพยากรชีวภาพ
 - จัดสรรเป็นรายได้ร่วมกันของชุมชนร้อยละหกสิบ
 - จัดสรรให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น
- กลุ่มเกษตรกรหรือสหกรณ์ที่เป็นผู้ทำนิติกรรมร้อยละยี่สิบ

ระยะเวลาของการครองสิทธิ

- 12 ปี สำหรับพืชที่ให้ผลผลิตหลังปลูกไม่เกิน 2 ปี
- 17 ปี สำหรับพืชที่ให้ผลผลิตหลังปลูกเกินกว่า 2 ปี
- 27 ปี สำหรับพืชที่ใช้ประโยชน์จากเนื้อไม้และให้ผลผลิตหลังปลูกเกิน 2 ปี

ระยะเวลาในการครองสิทธิอาจขยายเวลาต่อได้คราวละสิบปี หากอธิบดีเห็นว่าพันธุ์พืชและชุมชนยังคงประกอบด้วยลักษณะ

- 1) เป็นพันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในท้องที่ได้ท้องที่หนึ่งภายในราชอาณาจักรเท่านั้น
- 2) เป็นพันธุ์พืชที่ไม่เคยจดทะเบียนเป็นพันธุ์พืชใหม่
- 3) เป็นพันธุ์พืชที่กลุ่มบุคคลซึ่งบรรพบุรุษมีวิถีชีวิตดั้งเดิมสืบทอดระบบวัฒนธรรมร่วมกันอนุรักษ์ หรือพัฒนาพันธุ์พืช ตามข้อ 1 และ 2
- 4) เป็นพันธุ์พืชที่มีอยู่เฉพาะในท้องที่ได้และชุมชนเป็นผู้อนุรักษ์ หรือพัฒนาพันธุ์พืชดังกล่าวแต่ผู้เดียว

กลุ่มวิชาการกลุ่มอนุรักษ์พันธุ์พืช

สำนักกลุ่มอนุรักษ์พันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร

50 ถนนพหลโยธิน

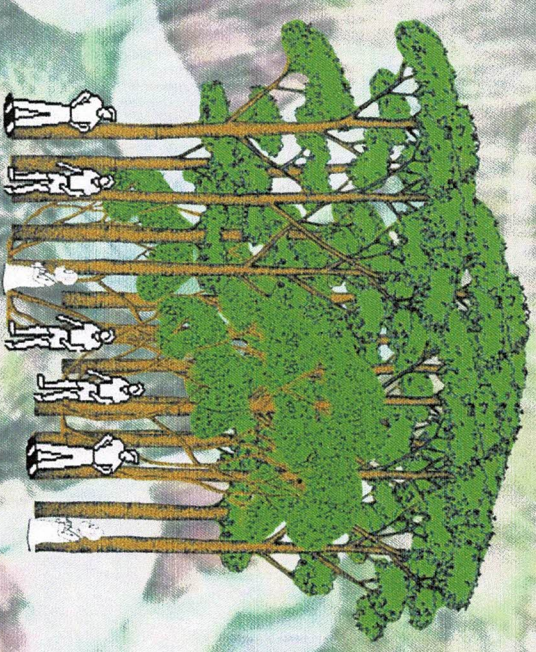
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900

โทรศัพท์/โทรสาร 0 2940 7214

<http://www.doe.go.th/pvp/>

คู่มือการยื่นจดทะเบียนพันธุ์พืชพื้นเมืองเฉพาะถิ่น ตามพระราชบัญญัติ คุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542

สำนักกลุ่มอนุรักษ์พันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ขั้นตอนการขอจดทะเบียนทรัพย์สินเมืองพะเยา

กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

กองทุนคุ้มครองพันธุ์พืชจัดตั้งขึ้น ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542 มาตรา 54 เพื่อเป็นทุนใช้จ่ายในการช่วยเหลือ และอุดหนุนกิจการที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืช

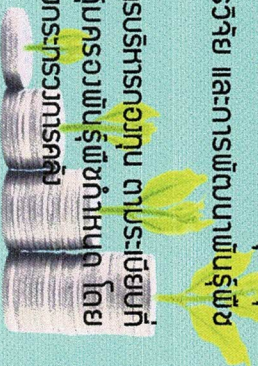

ทรัพย์สินของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

- 1) เงินรายได้จากข้อตกลงแบ่งปันผลประโยชน์ ตามมาตรา 52
- 2) เงินหรือทรัพย์สินที่ได้รับจากการจดทะเบียนคุ้มครองพันธุ์พืช
- 3) เงินอุดหนุนจากรัฐบาล
- 4) เงินหรือทรัพย์สินที่มิได้ผู้อุทิศให้
- 5) ดอกผล และผลประโยชน์อื่นใดที่เกิดจากกองทุน

การใช้จ่ายเงินของกองทุนคุ้มครองพันธุ์พืช

- 1) ช่วยเหลือและอุดหนุนกิจการใด ๆ ของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืช
- 2) ให้ยืมสำหรับการครองส่วนท้องถิ่นใช้เพื่ออุดหนุนการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืชของชุมชน
- 3) เป็นค่าใช้จ่ายในการบริหารกองทุน ตามระเบียบที่คณะกรรมการคุ้มครองพันธุ์พืชกำหนด โดยความเห็นชอบของกระทรวงการคลัง

“พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่า คนไทยทุกคนเป็นเจ้าของร่วมกัน”

.... การคุ้มครองพันธุ์พืชมีความสำคัญยิ่งในการคุ้มครองสมบัติของชาติ เพราะเป็นพันธุ์พืชที่มีอยู่แล้วทั่วไปและมีการใช้ประโยชน์อย่างแพร่หลาย และเป็นการคุ้มครองในรูปแบบของการแบ่งปันผลประโยชน์กลับสู่รัฐ ไม่ให้สิทธิครอบครองโดยส่วนตัวในรัฐจะนำมาเป็นส่วนแบ่งของกองทุน เพื่อนำมาใช้ในการช่วยเหลือ และอุดหนุนกิจการของชุมชนที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ การวิจัย และการพัฒนาพันธุ์พืช เพื่อประโยชน์อย่างยั่งยืนต่อไป....

ดาวน์โหลด ฎ และระเบียบ และเอกสารการขออนุญาต
ได้ที่ <http://www.doe.go.th/pvp/>

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กลุ่มวิจัยการคุ้มครองพันธุ์พืช
สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช ตึกโภชนาการ ชั้น 2
กรมวิชาการเกษตร
(ภายในมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์)
แขวงลาดยาว เขตจตุจักร กทม. 10900
โทรศัพท์/โทรสาร 0-2940-7214
<http://www.doe.go.th/pvp/>

การคุ้มครอง

พันธุ์พืชพื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่า

ตามพระราชบัญญัติคุ้มครองพันธุ์พืช พ.ศ. 2542

มาตรา 52 และมาตรา 53

ที่มา ภาณุเดช วิจัย และรับพันธุ์
โดยใช้พันธุ์พื้นเมืองทั่วไปและพันธุ์พืชป่า

สำนักคุ้มครองพันธุ์พืช กรมวิชาการเกษตร
กระทรวงเกษตรและสหกรณ์

การคุ้มครองພັນຊີພື້ນເມືອງກ່ຽວກັບແລະພັນຊີພື້ນຝາ
ຕາມພຣະຣາຊບັດຊະທິຖຸບຸກຄະຮອງພັນຊີພື້ນຝາ ພ.ຄ. 2542

ວັດຖຸປະສົງ

ເພື່ອສ້າງສັນສັບສຸມແລະຄະຕຸ້ນໃຫ້ເກີດການອຸຊຸກຊ້
ແລະພັດທະນາໃຊ້ປະໂຫຍດພັນຊີພື້ນຝາເມືອງກ່ຽວກັບ
ແລະພັນຊີພື້ນຝາຢ່າງຍືນຍົງ

ລັກສະນະການຊົມກວດຕາທາງກົດໝາຍ

ພັນຊີພື້ນຝາເມືອງກ່ຽວກັບແລະພັນຊີພື້ນຝາຈະໄດ້ຮັບ
ຄວາມຊົມກວດຕາໂດຍອັດຕະໂນມັດໃນຮູບແບບກົດໝາຍກວດກາ
ປະເທດ ປະຊາທິປະໄຕໃນການໃຊ້ປະໂຫຍດພັນຊີພື້ນຝາໄດ້ ເວັ້ນແຕ່
ກຽມຕົວເປັນການນຳໄປໃຊ້ໃນການສຶກສາ ກຸດລອງ ວິຊາ ແລະ
ປັບປຸງພັນຊີພື້ນຝາປະໂຫຍດໃນເຂັ້ມງວດກຳ ຈະຕ້ອງ
ໝອບຜົນງານແລະຈັດກຳໜົດຄວາມແປງປັບພຣະໂຍທ໌
ໂດຍນຳກຳໜົດຈາກການແປງປັບພຣະໂຍທ໌ເຂົ້າສູ່ຄວາມ
ຊົມກວດຕາພັນຊີພື້ນຝາ

ພັນຊີພື້ນຝາເມືອງກ່ຽວກັບ

ໝາຍຄື

ພັນຊີພື້ນຝາກໍ່ຄືການປະກອບສ່ວນຢູ່ໃນປະເທດ ສິ່ງທີ່
ການໃຊ້ປະໂຫຍດພັນຊີພື້ນຝາ ແລະໃຫ້ຄວາມຄວາມຮັບຜິດຊອບ
ພັນຊີພື້ນຝາໄປໃຊ້ພັນຊີພື້ນຝາ ພັນຊີພື້ນຝາເມືອງກ່ຽວກັບ
ຫຼືພັນຊີພື້ນຝາ

ພັນຊີພື້ນຝາ

ໝາຍຄື

ພັນຊີພື້ນຝາກໍ່ຄືການປະກອບສ່ວນຢູ່ໃນປະເທດຕາມສາທາລະນະ
ຍົງໄດ້ນຳໄປໃຊ້ພາະປະສາດຢ່າງພຣະໂຍທ໌

ບຸກຄົນ/ຜູ້ຮ່ວມງານໃດກໍ່ຕົກລົງກ່ຽວກັບການເກັບ ຈັດກຳ ຫຼືຮ່ວມງານພັນຊີພື້ນຝາເມືອງກ່ຽວກັບ
ພັນຊີພື້ນຝາ ເພື່ອນຳໄປໃຊ້ໃນການສຶກສາ ກຸດລອງ ວິຊາ ແລະພັດທະນາປັບປຸງພັນຊີພື້ນຝາ ໃຫ້ມີຄວາມ
ດີ

1. ກຽມຕົວວັດຖຸປະສົມໃຫ້ປະໂຫຍດ ໃນການກຽມ (ບາຕຣາ 52)

ຈະຕ້ອງດຳເນີນການຂອງວັດຖຸປະສົມຈາກການວິໄຈການເກັບ ແລະ
ເກັບຈັດກຳໜົດຄວາມແປງປັບພຣະໂຍທ໌ ໂດຍຮູ້ຈັດກຳໜົດ
ຮາງໄດ້ຕາມຂໍ້ຕົກລົງກ່ຽວກັບການຊົມກວດຕາພັນຊີພື້ນຝາ ເພື່ອໃຊ້ຈ່າຍ
ໃນການຊ່ວຍເຫຼືອແລະອຸດສາຫະກຳການອຸຊຸກຊ້ ວິຊາ ແລະພັດທະນາ
ພັນຊີພື້ນຝາຂອງພັນຊີພື້ນຝາເມືອງກ່ຽວກັບພຣະໂຍທ໌ບັດຊະທິຖຸ
ບາດກຳໝາຍ : ຮວມໂດຍຈຳກັດໃນ 2 ປີ ຫຼືປັບປຸງ
400,000 ບາດ ຫຼືກວ່າກັນປັບ

2. ກຽມໄປໃຫ້ວັດຖຸປະສົມໃນການກຽມ (ບາຕຣາ 53)

ຈະຕ້ອງດຳເນີນການແຈ້ງຮ່າງແຈ້ງຮ່າງເອົາການເກັບ ຈັດກຳ ຫຼື
ຮວມງານພັນຊີພື້ນຝາ ເປັນພັນຊີ ເອົາສາທາລະນະສຶກສາ
ວິຊາ ຕ້ອງການວິໄຈການເກັບ ແລະເອົາສາທາລະນະສຶກສາ ວິຊາ
ອາດສາທາລະນະສຶກສາໃຫ້ການວິໄຈການເກັບ ເພື່ອຈັດໄດ້ເພື່ອ
ຕ້ອງການຂອງ ອັນຈະເກີດປະໂຫຍດຕໍ່ປະເທດຕໍ່ໄປ

ຜູ້ຂອງວັດຖຸ

- ຜູ້ຮ່ວມງານຕ່າງ ທ່ານ
- ກາສະໜັກ/ອາດສາ
- ເອົາສາທາລະນະ/ປະຊາທິປະໄຕ
- ບັນດາປັບປຸງພັນຊີ
- ກຳໜົດການສຶກສາ ກຸດລອງ
- ວິຊາ ຫຼືຮ່ວມງານ
- ພັນຊີພື້ນຝາເມືອງກ່ຽວກັບ
- ແລະພັນຊີພື້ນຝາ ໂດຍ
- ວັດຖຸປະສົມທາງການກຳ

1. ຜູ້ເກັບ

- ການວິໄຈການເກັບ
- ຮວມງານ ຈັດກຳ
- ບັນດາຂໍ້ມູນ
- ຕົກລົງກ່ຽວກັບການ
- ການໃຊ້ປະໂຫຍດ
- ກຳໜົດ ຕົກລົງກ່ຽວກັບ
- ຕາມຂໍ້ຕົກລົງ

2. ຜູ້ຂອງວັດຖຸ

- ຜູ້ຮ່ວມງານຕ່າງ ທ່ານ
- ກາສະໜັກ/ອາດສາ
- ເອົາສາທາລະນະ/ປະຊາທິປະໄຕ
- ບັນດາປັບປຸງພັນຊີ
- ກຳໜົດການສຶກສາ ກຸດລອງ
- ວິຊາ ຫຼືຮ່ວມງານ
- ພັນຊີພື້ນຝາເມືອງກ່ຽວກັບ
- ແລະພັນຊີພື້ນຝາ ໂດຍ
- ວັດຖຸປະສົມທາງການກຳ

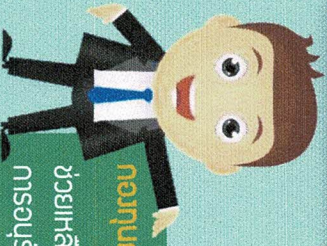
3. ຜູ້ຂອງວັດຖຸ

ຜູ້ຮ່ວມງານ

ຂໍ້ຕົກລົງ

ການຊົມກວດຕາພັນຊີພື້ນຝາ

ຊ່ວຍເຫຼືອ ແລະອຸດສາຫະກຳການຂອງພັນຊີພື້ນຝາກ່ຽວກັບ
ການອຸຊຸກຊ້ການວິໄຈແລະພັດທະນາພັນຊີພື້ນຝາ

ເປົ້າໝາຍ

ປັບປຸງ ຊົມກວດກາການ
ພັນຊີພື້ນຝາຂອງປະເທດໃຫ້
ເກີດຄວາມປັບປຸງແລະຍືນຍົງ
ອັນເປັນກຳໜົດສຳຄັນຂອງການ
ພັດທະນາປະເທດ